

કાર્યદિવસ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું માસવાર આયોજન
વર્ષ : ૨૦૨૧-૨૨

અલંકાર મારું કેલેન્ડર

પ્રથમ સત્ર-દ્વિતીય સત્ર

KG થી ધોરણ-7
પૂરવણી

મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓની યાદી
બધા જ વિષયોનું માસવાર વાર્ષિક આયોજન
વ્યક્તિત્વ વિકાસલક્ષી ઈતર પ્રવૃત્તિઓ
લેખિત મૂલ્યાંકન માટે પ્રશ્નોના પ્રકાર
પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન અને મૂલ્યાંકન માળખું
વ્યાકરણ, નિબંધલેખન અને પ્રયોગોની જ્ઞાનપણી
રચનાત્મક મૂલ્યાંકન માટે પ્રતિનિધિત્વરૂપ
ક્ષમતાઓ/હેતુઓ

વિદ્યાર્થીનું નામ :

શાળાનું નામ :

Very unique to learn.....

Alankar[®]
Publication

અલંકાર પબ્લિકેશન

010421

9726437575

alankarpublication@yahoo.com

www.alankarpublication.com

જુનિયર બાલવર્ગ

સામાન્ય જ્ઞાન (સચિત્ર સામાન્યજ્ઞાન ભાગ-૧)

નોંધ :- અલંકાર સચિત્ર સામાન્ય જ્ઞાન ભાગ-૧ આધારિત શીખવવાના મુદ્દાઓને ધ્યાને રાખી પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી અને બાળકોના સામાન્યજ્ઞાનમાં વધારો થાય તેવા પ્રયત્નો કરવા.

માસ	અભ્યાસક્રમ	પ્રથમ સત્ર
એપ્રિલ/જૂન	૧. મારી ઓળખ	૨. મારી શાળા
જુલાઈ	૩. મારું બાલમંદિર ૫. મારું ઘર	૪. ગીત-બાળમંદિરમાં ૬. મારું ગામ-મારું શહેર
ઓગષ્ટ	૭. મારો પોશાક ૯. મારાં રમકડાં	૮. મારો જન્મદિવસ ૧૦. મારાં શરીરના અંગો
સપ્ટેમ્બર/ઓક્ટોબર	૧૧. બાલગીત ૧૩. એક કહેતા ઊભાં થઈએ ● સત્રાંત મૂલ્યાંકનલક્ષી ઍસાઈનમેન્ટમાં આપવામાં આવતી પેપર સ્કીમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	૧૨. પ્રાર્થના ૧૪. સરખામણી

માસ	અભ્યાસક્રમ	દ્વિતીય સત્ર
નવેમ્બર/ ડિસેમ્બર	૧૫. સ્વચ્છતા અને આરોગ્ય ૧૭. બાલગીત ૧૯. દિવસ અને રાત	૧૬. જોડકણાં ૧૮. ચિત્રવાર્તા
જાન્યુઆરી	૨૦. આપણી ત્રપ્તુઓ ૨૨. આકાર ૨૪. આપણા તહેવારો	૨૧. રંગોની ઓળખ ૨૩. અઠવાડિયાના વાર
ફેબ્રુઆરી	૨૫. બગીચામાં મજા ૨૭. પ્રાણીઓને ઓળખો	૨૬. મેળામાં મજા ૨૮. સરકસમાં મજા
માર્ચ	૨૯. બાલગીત ૩૧. ચિત્રવાર્તા ● પુનરાવર્તન ● ● વાર્ષિક મૂલ્યાંકનલક્ષી ઍસાઈનમેન્ટમાં આપવામાં આવતી પેપર સ્કીમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	૩૦. ચિત્રવાર્તા

સીનિયર બાલવર્ગ

સામાન્યજ્ઞાન (સચિત્ર સામાન્યજ્ઞાન ભાગ-૨)

નોંધ :- અલંકાર સચિત્ર સામાન્યજ્ઞાન ભાગ-૨ માં આપવામાં આવેલી સૂચનાઓને અનુસરી સામાન્યજ્ઞાન આપવું અને જ્ઞાનચકાસણી કરવી.

માસ	અભ્યાસક્રમ	પ્રથમ સત્ર
એપ્રિલ/જૂન	૧. મને ઓળખો ૩. ગીત-સંગીત	૨. પ્રાર્થના અને ધૂન ૪. બાલગીત
જુલાઈ	૫. શિષ્ટચાર-સુટેવો ૭. પાણી જ પાણી	૬. સાવચેતી રાખો ૮. જોડકણાં
ઓગષ્ટ	૯. વાહનોને ઓળખો ૧૧. નાણાંની ઓળખ	૧૦. આપણા મદદગાર
સપ્ટેમ્બર/ઓક્ટોબર	૧૨. ઘર વપરાશનની ચીજો ૧૪. પ્રાણીઓને ઓળખો ● સત્રાંત મૂલ્યાંકનલક્ષી ઍસાઈનમેન્ટમાં આપવામાં આવતી પેપર સ્કીમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	૧૩. ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો

માસ	અભ્યાસક્રમ	દ્વિતીય સત્ર
નવેમ્બર/ડિસેમ્બર	૧૫. બાલગીત ૧૭. ગુજરાતી-અંગ્રેજી મહિના	૧૬. ઉખાણાં ૧૮. શું તમે જાણો છો ?
જાન્યુઆરી	૧૯. પક્ષીઓને ઓળખો ૨૧. વસ્તુઓ શેમાંથી બને છે ? ૨૨. સ્વાદ	૨૦. ફૂલોની પરખ કરો.
ફેબ્રુઆરી	૨૩. ફળો અને શાકભાજી ૨૫. આપણો ખોરાક ૨૬. બસ સ્ટેન્ડ-રેલવે સ્ટેશન-વિમાનઘર	૨૪. અમારું રસોડું
માર્ચ	૨૭. વાર્તા-કનૈયો ૨૯. ટ્રાફિકના નિયમો	૨૮. વંદન કરીએ
એપ્રિલ	● વાર્ષિક મૂલ્યાંકનલક્ષી ઍસાઈનમેન્ટમાં આપવામાં આવતી પેપર સ્કીમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	

મૂલ્યાંકનલક્ષી માર્ગદર્શન

- બાલવર્ગ (જુનિયર/સિનિયર)નું ગુણાંકન પ્રથમ સત્ર માટે ૩૦ ગુણનું લેખિત મૂલ્યાંકન રહેશે.
વિષયો : ગુજરાતી, ગણિત, અંગ્રેજી અને સામાન્યજ્ઞાન
- બાલવર્ગ (જુનિયર/સિનિયર)નું ગુણાંકન દ્વિતીય સત્ર માટે ૫૦ ગુણનું લેખિત મૂલ્યાંકન રહેશે.
વિષયો : ગુજરાતી, ગણિત, અંગ્રેજી અને સામાન્યજ્ઞાન
- બાલવર્ગ (જુનિયર/સિનિયર)નું ગુણાંકન સ્વ-અધ્યયન કાર્યના આધારે આંતરિક મૂલ્યાંકન ૨૦ ગુણ રહેશે.

સ્વ-અધ્યયન કાર્યના આધારે થતાં આંતરિક મૂલ્યાંકન માટે નીચેની બાબતોને ધ્યાને લેવામાં આવશે.

- સ્વાધ્યાયકાર્ય
- ગૃહકાર્ય
- વાચન
- શિસ્ત
- સ્વચ્છતા
- રજૂઆત
- સ્વતંત્ર લેખનકાર્ય
- પ્રોજેક્ટ કાર્ય
- સુઘડતા
- વાણી-વર્તાણૂક
- અભિનયકલા
- પ્રવૃત્તિઓમાં રસ
- ગીત ગાય છે.
- રમતો રમે છે.
- ગણન કરવું ગમે છે.
- રંગપૂરણી ગમે છે.
- પરિવારને ઓળખે છે.
- સ્પષ્ટ જવાબ આપે છે.

- બાલવર્ગ (જુનિયર/સિનિયર)માં ચિત્ર વિષયનું ગુણાંકન વાર્ષિક મૂલ્યાંકન ૪૦ + સ્વ-અધ્યયનકાર્ય ૧૦ = કુલ ૫૦ ગુણ રહેશે.
- નંબર્સ ૧ ટુ ૧૦, ૧ ટુ ૨૦, ૧ ટુ ૫૦ અને ૧ ટુ ૧૦૦નું વાર્ષિક ૫૦ ગુણનું લેખિત મૂલ્યાંકન રહેશે.
- ગુણને આધારે ગ્રેડની ગણતરી

ગ્રેડ	A	B	C	D	E
૫૦ ગુણમાંથી	૪૦ થી વધુ	૩૩ થી ૩૯	૨૫ થી ૩૨	૧૭ થી ૨૪	૧૭ થી ઓછા
૧૦૦ ગુણમાંથી	૮૦ થી વધુ	૬૫ થી ૭૯	૫૦ થી ૬૪	૩૫ થી ૪૯	૩૫ થી ઓછા

વિશેષ સૂચન :-

મૂલ્યાંકનલક્ષી માર્ગદર્શન

❖ મૂલ્યાંકન બાબતે નીચેનાં સૂચનો ધ્યાને રાખવા :-

- ધોરણ ૧ થી ૫ માં મુખ્ય વિષયોનું ગુણાંકન પ્રથમ સત્ર ૪૦+૪૦+૨૦=૧૦૦ અને દ્વિતીય સત્ર ૪૦+૪૦+૨૦=૧૦૦ આમ વાર્ષિક કુલ ગુણ ૨૦૦ થશે.
- ધોરણ ૧ થી ૪ અંગ્રેજી, ધોરણ ૧ થી ૩ હિન્દી, ધોરણ ૩ થી ૫ કમ્પ્યુટર, ધોરણ ૧ થી ૫ સામાન્ય જ્ઞાન અને ચિત્ર વિષયોનું ગુણાંકન પ્રથમ સત્ર ૪૦+૧૦=૫૦ અને દ્વિતીય સત્ર ૪૦+૧૦=૫૦ આમ વાર્ષિક કુલ ગુણ ૧૦૦ થશે.
- હિન્દી ધોરણ ૪ પ્રથમ સત્ર (આર્આ હિન્દી સીઁં ભાગ-૪) આધારિત પ્રશ્નપત્ર રહેશે.
- હિન્દી ધોરણ ૪નું ગુણાંકન ફક્ત દ્વિતીય સત્ર ૪૦+૪૦+૨૦=૧૦૦ ગુણ થશે.
- કમ્પ્યુટર ધોરણ ૧ અને ૨નું ગુણાંકન સત્રાંત (વાર્ષિક) ૨૫ લેખિત + ૨૫ સ્વ-અધ્યયન કાર્ય = વાર્ષિક કુલ ૫૦ ગુણ થશે.

સ્વ-અધ્યયનકાર્યના આધારે થતાં આંતરિક મૂલ્યાંકન માટે નીચેની બાબતોને ધ્યાને લેવામાં આવશે.

- સ્વાધ્યાય કાર્ય
- ગૃહકાર્ય
- વાચન
- શિસ્ત
- સ્વચ્છતા
- રજૂઆત
- સ્વતંત્ર લેખનકાર્ય
- પ્રોજેક્ટ કાર્ય
- સુઘડતા
- વાણી-વર્તણૂક
- અભિનયકલા
- પ્રવૃત્તિઓમાં રસ લે છે.
- ગીત ગાય છે.
- રમતો રમે છે.
- ગણતરીઓ કરે છે.
- રંગપૂરણી ગમે છે.
- સ્પષ્ટ જવાબ આપે છે.
- હળી-મળીને રહે છે.

- ગુણને આધારે ગ્રેડની ગણતરી

ગ્રેડ	A	B	C	D	E
૫૦ ગુણમાંથી	૪૦ થી વધુ	૩૩ થી ૩૯	૨૫ થી ૩૨	૧૭ થી ૨૪	૧૦ થી ઓછા
૧૦૦ ગુણમાંથી	૮૦ થી વધુ	૬૫ થી ૭૯	૫૦ થી ૬૪	૩૫ થી ૪૯	૩૫ થી ઓછા
૨૦૦ ગુણમાંથી	૧૬૦ થી વધુ	૧૩૦ થી ૧૫૯	૧૦૦ થી ૧૨૯	૭૦ થી ૯૯	૭૦ થી ઓછા

વિશેષ સૂચન :-

મૂલ્યાંકનલક્ષી માર્ગદર્શન

- ❖ ધોરણ 6 થી 8 મૂલ્યાંકન બાબતે નીચેનાં સૂચનો ધ્યાને રાખવા :-
- દરેક સત્રના અંતે મુખ્ય વિષયોનું સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી, ગણિત, સામાજિક વિજ્ઞાન અને વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી 80 માર્ક્સનું લેખિત મૂલ્યાંકન કરી મેળવેલ ગુણને 2 વડે ભાગતા આવનાર ગુણને ધ્યાને લેવા.
- ગૌણ વિષયો કમ્પ્યુટર, ચિત્રકલા અને સામાન્ય જ્ઞાન લેખિત મૂલ્યાંકન 40 ગુણનું કરવાનું રહેશે.
- સર્વાંગી શિક્ષણનું વાર્ષિક મૂલ્યાંકન 50 ગુણ લેખિત મૂલ્યાંકન + 50 ગુણ પ્રેક્ટિકલ મૂલ્યાંકન = કુલ 100 ગુણનું કરવાનું રહેશે.
- મુખ્ય વિષયોના અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે પ્રતિનિધિત્વરૂપ વિશિષ્ટ હેતુઓ નોંધી જેમ જેમ અભ્યાસક્રમ ચાલે તેમ તેમ જે-તે એકમના વિશિષ્ટ હેતુઓનું તરત જ મૂલ્યાંકન કરવું. સત્રાંતે હેતુઓની સામે (✓) ની નિશાનીઓની કુલ સંખ્યાની ગણતરી કરી 40માંથી ગુણ આપવા.
- 20 ગુણના સ્વ-અધ્યયન કાર્યને આધારે કરવાના થતા મૂલ્યાંકન માટે નીચેની બાબતો ધ્યાને લેવી.
 - સ્વાધ્યાયકાર્ય
 - સ્વતંત્ર લેખન
 - પ્રયોગપોથી
 - નિબંધલેખન
 - પ્રોજેક્ટ કાર્ય
 - વાણી-વર્તણૂક
 - અભિનયકલા
 - સ્વચ્છતા
 - પ્રવૃત્તિઓ
 - વાચન
 - શિસ્ત
 - રજૂઆત
- ગુણને આધારે ગ્રેડની ગણતરી :

ગ્રેડ	A	B	C	D	E
50 ગુણમાંથી	40 થી વધુ	33 થી 39	25 થી 32	17 થી 24	17 થી ઓછા
100 ગુણમાંથી	80 થી વધુ	65 થી 79	50 થી 64	35 થી 49	35 થી ઓછા
200 ગુણમાંથી	160 થી વધુ	130 થી 159	100 થી 129	70 થી 99	70 થી ઓછા

- વ્યક્તિત્વ વિકાસપત્રક Bના ક્ષેત્ર 1 થી 4 ના વિધાનોના આધારે 400 ગુણમાંથી મેળવેલ ગુણ મૂકવાના રહેશે.

વિશેષ નોંધ :-

ધોરણ-૩

કલશોર (ગુજરાતી પ્રથમ ભાષા)

માસ

અભ્યાસક્રમ

જૂન	એકમ-૧. વાંદરાને વાંચતા ન આવડે (વર્કશીટ ૧ થી ૧૫) નિબંધલેખન : ૧. વાક્યલેખન ૨. અનુલેખન
જુલાઈ	એકમ-૨. પોટલાં ટપકે ટપ્પ (વર્કશીટ ૧ થી ૧૬) એકમ-૩. હું પતંગિયું મારા પિલ્લુંનું (વર્કશીટ ૧ થી ૮) નિબંધલેખન : ૩. ચિત્રવર્ણન ૪. બાળગણેશ
ઓગષ્ટ	એકમ-૩. હું પતંગિયું મારા પિલ્લુંનું (વર્કશીટ ૯ થી ૧૮) એકમ-૪. સસલાની પાછળ ફૂતરો (વર્કશીટ ૧ થી ૧૬) નિબંધલેખન : ૫. ૧૫મી ઓગષ્ટ ૬. આપણી ત્રમુઓ ૭. કાગડો
સપ્ટેમ્બર/ઓક્ટોબર	એકમ-૫. કોરો કાચબો ભીનો ચાંદો (વર્કશીટ ૧ થી ૧૭) નિબંધલેખન : ૮. મારી શાળા ૯. દિવાળી × પુનરાવર્તન હેતુ નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● સત્રાંત પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે પ્રથમ સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન
નવેમ્બર/ડિસેમ્બર	એકમ-૬. બતક અને અથવા પણ હંસ (વર્કશીટ ૧ થી ૧૬) એકમ-૭. એક છલાંગે દરિયો ફૂદો (વર્કશીટ ૧ થી ૭) નિબંધલેખન : ૧. ચિત્રવાર્તા ૨. મારી બા
જાન્યુઆરી	એકમ-૭. એક છલાંગે દરિયો ફૂદો (વર્કશીટ ૮ થી ૧૫) એકમ-૮. કીડી હતી કે હાથી હશે! (વર્કશીટ ૧ થી ૧૬) નિબંધલેખન : ૩. ઉત્તરાચલ ૪. મારી દિનચર્યા ૫. હોળી
ફેબ્રુઆરી	એકમ-૯. રંગબેરંગી મસાલિયું (વર્કશીટ ૧ થી ૧૫) નિબંધલેખન : ૬. ખેડૂત ૭. કમ્પ્યુટર
માર્ચ/એપ્રિલ	એકમ-૧૦. ચાલો સૌને રમત મુબારક (વર્કશીટ ૧ થી ૧૩) નિબંધલેખન : ૮. શ્રુતલેખન × પુનરાવર્તન હેતુ નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે દ્વિતીય સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન

❖ દરેક એકમ શીખવતી વખતે સત્રાંત (લેખિત) મૂલ્યાંકન માટે...

- પાઠ્યપુસ્તક આધારિત પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાયપોથી આધારિત વિશેષ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાયપોથી આધારિત ભાષાદીપ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાયપોથી આધારિત વ્યાકરણ વિભાગમાં આવતા વ્યાકરણનો મહાવરો કરાવવો.
- સ્ટડી મટીરિઅલનો ઉપયોગ કરી એકમની સમજ આપતી પ્રશ્નોત્તરી કરવી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું જવાબી માર્ગદર્શન આપવું.

★ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ

૧. વાંચન-લેખન માટેની પાયાની જરૂરિયાત (Basic need of Literacy)

૧.૧ શબ્દો-વાક્યોનું સંકેતીકરણ (Encoding of Words & Sentences)

- શબ્દો વચ્ચેની જગ્યા પારખે
- વાક્યોમાં વિરામચિહ્ન પારખે
- શબ્દો, વાક્યો, પરિચ્છેદનું શ્રુતલેખન કરે.

૧.૨ શબ્દો-વાક્યોનું શબ્દીકરણ (Decoding of words & Sentences)

- યોગ્ય જગ્યા છોડી, વિરામચિહ્નનો ઉપયોગ કરી લખે
- શબ્દો મોટેથી વાંચે
- વાક્યો મોટેથી વાંચે

૨. શ્રવણ અર્થગ્રહણ (Listening Comprehension)

૨.૧ કથાત્મક લખાણ (Listening for meaning in narrative text)

- કથાત્મક લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- કથાત્મક લખાણમાંથી વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- કથાત્મક લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૨.૨ કાવ્યાત્મક લખાણ (Listening for meaning in literary text [Poems, songs, riddles])

- કાવ્યાત્મક લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- કાવ્યાત્મક લખાણમાંથી વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- કાવ્યાત્મક લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૩. વાંચન-અર્થગ્રહણ (Reading Comprehension)

૩.૧ કથાત્મક લખાણ (Reading for meaning in narrative text [Storise])

- કથાત્મક લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- કથાત્મક લખાણમાંથી વિગતો વચ્ચેના સંબંધો સમજે.
- કથાત્મક લખાણની વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- કથાત્મક લખાણનું વિશ્લેષણ કરે.
- કથાત્મક લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૩.૨ માહિતીલક્ષી લખાણ (Reading for meaning in informative text [school notices etc.])

- માહિતીલક્ષી લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- માહિતીલક્ષી લખાણમાંથી વિગતો વચ્ચેના સંબંધો સમજે.
- માહિતીલક્ષી લખાણની વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- માહિતીલક્ષી લખાણનું વિશ્લેષણ કરે.
- માહિતીલક્ષી લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૩.૩ વર્ણનાત્મક લખાણ

(Reading for meaning in descriptive text)

- વર્ણનાત્મક લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- વર્ણનાત્મક લખાણમાંથી વિગતો વચ્ચેના સંબંધો સમજે.
- વર્ણનાત્મક લખાણની વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- વર્ણનાત્મક લખાણનું વિશ્લેષણ કરે.
- વર્ણનાત્મક લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૩.૪ કાવ્યાત્મક લખાણ (Reading for meaning in literary text [Poems, songs, riddles])

- કાવ્યાત્મક લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- કાવ્યાત્મક લખાણમાંથી વિગતો વચ્ચેના સંબંધો સમજે.
- કાવ્યાત્મક લખાણની વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- કાવ્યાત્મક લખાણનું વિશ્લેષણ કરે.
- કાવ્યાત્મક લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૩.૫ પ્રકીર્ણ લખાણ (Reading for meaning in persuasive text [advertisements])

- પ્રકીર્ણ લખાણમાંથી વિગતો શોધે.
- પ્રકીર્ણ લખાણમાંથી વિગતો વચ્ચેના સંબંધો સમજે.
- પ્રકીર્ણ લખાણની વિગતોનો ઉપયોગ કરે.
- પ્રકીર્ણ લખાણનું વિશ્લેષણ કરે.
- પ્રકીર્ણ લખાણના આધારે સર્જન કરે.

૪. અભિવ્યક્તિ (Expression)

૪.૧ મૌખિક

- પરિચિત પ્રસંગો, સ્થળ અને વ્યક્તિનું વર્ણન કરે.
- આરોહ અવરોહ સાથે / અભિનય સાથે વાર્તા રજૂ કરે.
- વાર્તા પરથી નાટ્યીકરણ કરે.
- પરિચિત પરિસ્થિતિ અંગે સંવાદ રજૂ કરે.
- દૃશ્યાત્મક વિગતોને મૌખિક રીતે રજૂ કરે.

૪.૨ લેખિત

- આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવે.
- ચિત્રનું વર્ણન સાત-આઠ વાક્યોમાં કરે.
- વાર્તા, કાવ્ય, ગીત સાંભળી / વાંચી તેના અંશોનું લેખન કરે.
- દશ્યાત્મક વિગતોને લેખિત સ્વરૂપમાં રજૂ કરે.

૪.૩ દશ્યાત્મક

- સાંભળેલી વિગતોને દશ્યાત્મક રીતે રજૂ કરે.
- વાંચેલી વિગતોને દશ્યાત્મક રીતે રજૂ કરે.

૫. ભાષાસજ્જતા (Competence of language)

નામ ઓળખાવ્યા વિના વ્યાકરણના ઘટકો ઓળખે અને પ્રયોજે

- નામના બદલે સર્વનામનો ઉપયોગ કરે.
- વચન ઓળખે, વચન પરિવર્તન કરે અને ઉપયોગ કરે.
- વિશેષણ ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.
- ક્રિયાનું ભૂતકાળનું સ્વરૂપ ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.
- આશા, વિનંતી અને સૂચનાના ભાષાપ્રયોગ ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.
- સ્થળ અને સમયવાચક અવ્યય (વચ્ચે, ઉપર, નીચે આગળ, પાછળ, અંદર, બહાર, પછી, અત્યારે, પહેલાં)ને ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.
- પુનરાવર્તિત પ્રયોગ (દા.ત. : રમતાં રમતાં) ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.
- સંયોજકો (અને, કે, એટલે, તે છતાં, તોય) ઓળખે અને ઉપયોગ કરે.

૬. શબ્દભંડોળ (Vocabulary)

૬.૧ પરિચિત શબ્દો (Familiar words)

- પરિચિત શબ્દ શોધે.
- સમાનાર્થી શબ્દ શોધે.
- વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ ઓળખાવે.
- આપેલા શબ્દનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવે.

૬.૨ નવા શબ્દો (New words)

- શબ્દનું રૂપાંતર કરી અન્ય શબ્દ બનાવે.
- નવા શબ્દો શોધે.
- નવા શબ્દોના અર્થની ધારણા કરે.
- શબ્દના અર્થ તારવે.

૭. ભાવાત્મક વિકાસ (Affective Development)

૭.૧ ભાવાત્મક સમાવેશન

- ભાવાત્મક સંકેતો ઓળખાવે.
- ભાવાત્મક પ્રતિભાવ આપે.
- ભાવાત્મક વલણ દર્શાવે.

ધોરણ-5

પર્યાવરણ : આસપાસ

❖ આસપાસ પુસ્તકમાં આપવામાં આવેલા સંકેત પરિચય મેળવી સંકેત આધારિત પ્રવૃત્તિઓ કરવી.

- રંગ પૂરો
- વાચન
- વિચારો અને લખો.
- વાર્તા
- લખો
- વિચારો અને કહો
- કોયડો
- ચર્ચા
- મેદાનની રમત
- અભિનય
- પ્રવૃત્તિ
- વર્ગખંડની રમત
- ગીત
- પ્રોજેક્ટ
- અવલોકન

માસ	અભ્યાસક્રમ	પ્રથમ સત્ર
જૂન	એકમ-1. મજાની ઈન્દ્રિયો એકમ-2. સાપ અને મદારી એકમ-1. મજાની ઈન્દ્રિયો - નકશા : 1, 2	
જુલાઈ	એકમ-3. સ્વાદથી પાચન સુધી એકમ-4. કેરીઓ બારેમાસ એકમ-5. બીજ, બીજ, બીજ એકમ-5. બીજ, બીજ, બીજ - પ્રયોગ : 1, 2, 3	
ઓગષ્ટ	એકમ-6. જળ એ જ જીવન એકમ-7. પાણી સાથેના પ્રયોગ એકમ-8. મચ્છર : રોગો અને સારવાર એકમ-7. પાણી સાથેના પ્રયોગ - પ્રયોગ : 4, 5	
સપ્ટેમ્બર/ઓક્ટોબર	એકમ-9. ચઢીએ ઊંચા ચઢાણ ! એકમ-10. દીવાલોની કહાણી એકમ-11. સુનીતા અવકાશમાં એકમ-9. ચઢીએ ઊંચા ચઢાણ ! - નકશા : 3, 4 એકમ-10. દીવાલોની કહાણી - નકશો : 5 એકમ-11. સુનીતા અવકાશમાં - પ્રયોગ : 6, 7 x પુનરાવર્તન હેતુ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● સત્રાંત પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે પ્રથમ સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	

નવેમ્બર/ડિસેમ્બર	એકમ-12. જો આ ખૂટી જાય તો ? એકમ-13. પહાડી રહેઠાણ ! એકમ-14. જ્યારે ધરતી ધૂજી ઊઠી ! એકમ-15. ઠંડુ કે ગરમ ? એકમ-13. પહાડી રહેઠાણ ! - નકશો : 6 એકમ-14. જ્યારે ધરતી ધૂજી ઊઠી ! - નકશો : 7 એકમ-15. ઠંડુ કે ગરમ ? - પ્રયોગ : 8, 9
જાન્યુઆરી	એકમ-16. સ્વચ્છતા આપણું કામ એકમ-17. દીવાલ ઓળંગી લીધી એકમ-18. હવે અમે ક્યાં જઈએ ? એકમ-19. બીજ કહે છે ખેડૂતની વાર્તા
ફેબ્રુઆરી	એકમ-20. જંગલો કોનાં ? એકમ-21. જેવા પિતા તેવી દીકરી એકમ-20. જંગલો કોનાં ? - નકશા : 8, 9
માર્ચ	એકમ-22. ફરી ઉપડ્યા એકમ-23. અમે ગુજરાતી એકમ-23. અમે ગુજરાતી - નકશા : 10, 11, 12, 13, 14 × પુનરાવર્તન હેતુ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે દ્વિતીય સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન

નોંધ :- અલંકાર નકશાપૂર્તિ અને પ્રયોગપોથી આધારિત નકશા તૈયાર કરવા, પ્રાયોગિક કાર્ય કરવું અને જ્ઞાનકસોટી લખવી.

❖ દરેક એકમ શીખવતી વખતે સત્રાંત (લેખિત) મૂલ્યાંકન માટે...

- પાઠ્યપુસ્તકના સંકેત આધારિત પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાયપોથી આધારિત વિશેષ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્ટડી મટીરિઅલનો ઉપયોગ કરી એકમની સમજ આપતી પ્રશ્નોત્તરી કરવી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું જવાબી માર્ગદર્શન આપવું.

★ અધ્યયન નિષ્પત્તિ

❖ (ભાગ-1 - 1 થી 11 પાઠ)

1. પ્રાણીઓની વિવિધ ઇન્દ્રિયોની અદ્ભુત શક્તિઓ વિશે જાણો છે.
2. અભયારણ્ય અને રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન વિશે જાણો છે.
3. મદારીઓનાં વ્યવસાય અને જીવન વિશે જાણો છે.
4. આપણા શરીરની પાચનપ્રક્રિયાને સમજો છે.

5. વિવિધ ખાદ્ય અને પેય પદાર્થને સ્પર્શ, સ્વાદ અને સુગંધથી ઓળખી શકે છે.
6. જુદા-જુદા પ્રકારની વસ્તુઓને સાચવી શકાય તે પ્રકારના પેકિંગ વિશે જાણે છે.
7. કેરીમાંથી બનતી જુદી-જુદી વાનગીઓ વિશે જાણે છે.
8. બીજના પ્રકારો વિશે જાણે છે.
9. જુદાં-જુદાં બીજની અંકુરણ પ્રક્રિયાને સમજે છે.
10. જીવનમાં પાણીનું મહત્વ સમજે છે.
11. પાણી સંગૃહિત કરવાના વિવિધ ઉપાયો વિશે જાણે છે.
12. પાણીમાં દ્રાવ્ય અને અદ્રાવ્ય વસ્તુ વિશે જાણે છે.
13. પાણીમાં તરવાની અને ડૂબવાની પ્રક્રિયા સમજે છે.
14. જંતુજન્ય રોગો વિશે અને તેની સારવાર વિશે જાણે છે.
15. શરીરમાં લોહતત્વનું મહત્વ સમજે છે.
16. પર્વતારોહણ જેવી સાહસિક પ્રવૃત્તિઓ વિશે જાણે છે.
17. જૂથનાયકના કાર્યો, શિસ્ત વગેરે વિશે જાણે છે.
18. ઐતિહાસિક શિલ્પ-સ્થાપત્ય અને સંગ્રહાલય વિશે જાણે છે.
19. અવકાશયાત્રીઓના સંઘર્ષ વિશે જાણે છે.
20. ગુરુત્વાકર્ષણ બળની મહત્તા સમજે છે.

❖ (ભાગ-2 - 12 થી 23 પાઠ)

1. ખનીજતેલની ઉપયોગિતા સમજે છે.
2. પ્રાકૃતિક રીતે ઉપલબ્ધ વસ્તુઓનું મૂલ્ય સમજી તેની જાળવણી પ્રત્યે સજાગ બને છે.
3. જમ્મુકશ્મીર, લેહ-લદ્દાખની ભૌગોલિક પરિસ્થિતિ વિશે જાણે છે.
4. વિવિધ પ્રકારના રહેઠાણ અને તેની ખાસિયતો વિશે જાણે છે.
5. કુદરતી આપત્તિ અને બચાવકાર્ય વિશે જાણે છે.
6. કુદરતી આપત્તિ અને સાવચેતીના પગલાઓ વિશે જાણે છે.
7. શરીરનાં તાપમાન અને બહારનાં તાપમાન વિશે જાણે છે.
8. આપણી શ્વસનપ્રક્રિયાને સમજી શકે છે.
9. સ્વચ્છતા પ્રત્યે જાગૃત બને છે.
10. સ્ત્રી-પુરુષની સમાનતા વિશે સમાજે છે.
11. બાસ્કેટ બૉલ રમત વિશે જાણે છે.
12. ગ્રામ્યજીવન અને શહેરીજીવનનો તફાવત સમજે છે.
13. સ્થળાંતર અને વિસ્થાપનનો ભેદ સમજે છે.
14. સજીવ ખેતીના ફાયદા વિશે જાણે છે.
15. ખેતી સાથે સંકળાયેલા વિવિધ તહેવારો વિશે જાણે છે.
16. જંગલો-વૃક્ષો-પ્રાણીઓ અને વનવાસીઓના મહત્વને સમજે છે.
17. જંગલો-પ્રાણી-પક્ષી તથા વનવાસીઓની સુરક્ષા માટે સરકારના કાયદાઓ વિશે જાણે છે.

18. વારસાગત રોગ અને વાયરસ કે ચેપજન્ય રોગ વિશે જાણો છે.
 19. ભણતરના મહત્ત્વ વિશે જાણો છે.
 20. ગુજરાત રાજ્ય અને તેના જિલ્લાઓથી માહિતગાર બને છે.

ધોરણ-6 સર્વાંગી શિક્ષણ

શારીરિક શિક્ષણ

માસ	અભ્યાસક્રમ
જૂન	1. યોગાસન 2. યૌગિક ક્રિયાઓ
જુલાઈ	3. સૂર્યનમસ્કાર 4. સર્વાંગ સુંદર વ્યાયામ
ઓગષ્ટ	5. દોડ 6. લાંબીકૂદ
સપ્ટેમ્બર	7. ગોળાફેંક 8. કબડ્ડી
ઓક્ટોબર	9. ક્રિકેટ
નવેમ્બર	10. ફૂટબોલ
ડિસેમ્બર	11. જિમ્નેસ્ટિક્સ 12. કવાચત
જાન્યુઆરી	13. ઘ્વજવંદન માટે ઘ્વજ બાંધવાની રીત
ફેબ્રુઆરી	14. પ્રાથમિક સારવાર
માર્ચ	15. ધરતીકંપ * મૂલ્યાંકનલક્ષી આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષાલક્ષી પુનરાવર્તન સ્વરૂપે તૈયારીઓ

સંગીત

માસ	અભ્યાસક્રમ
જૂન	16. પારિભાષિક શબ્દો
જુલાઈ	17. અલંકાર
ઓગષ્ટ	18. રાગની માહિતી
સપ્ટેમ્બર	19. વાદન
ઓક્ટોબર	20. જીવન-પરિચય
નવેમ્બર	21. વિવિધ ગીતો
ડિસેમ્બર	22. સુભાષિત અને છંદ
જાન્યુઆરી	23. ગુજરાતના લોકનૃત્ય
ફેબ્રુઆરી	24. સ્પરાંકન સાથે રાષ્ટ્રગીત અને રાષ્ટ્રગાન
માર્ચ	* મૂલ્યાંકનલક્ષી આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષાલક્ષી પુનરાવર્તન સ્વરૂપે તૈયારીઓ

ધોરણ-7 સર્વાંગી શિક્ષણ

શારીરિક શિક્ષણ

માસ	અભ્યાસક્રમ
જૂન	1. યોગાસન 2. યૌગિક ક્રિયાઓ
જુલાઈ	3. દોડ 4. લાંબીકૂદ
ઓગષ્ટ	5. ગોળાફેંક
સપ્ટેમ્બર	6. ખોખો
ઓક્ટોબર	7. વૉલીબૉલ
નવેમ્બર	8. હૉકી
ડિસેમ્બર	9. જિમ્નેસ્ટિક્સ
જાન્યુઆરી	10. ક્વાચત 11. ડંબેલ્સ
ફેબ્રુઆરી	12. પ્રાથમિક સારવાર
માર્ચ	13. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન: પૂર, વાવાઝોડું * નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષાલક્ષી પુનરાવર્તન સ્વરૂપે તૈયારીઓ

સંગીત

માસ	અભ્યાસક્રમ
જૂન	14. પારિભાષિક શબ્દો
જુલાઈ	15. અલંકાર
ઓગષ્ટ	16. રાગની માહિતી
સપ્ટેમ્બર	17. વાદન
ઓક્ટોબર	18. જીવન-પરિચય
નવેમ્બર	19. વિવિધ ગીતો
ડિસેમ્બર	20. સુભાષિત અને છંદ
જાન્યુઆરી	21. શાસ્ત્રીય નૃત્ય
ફેબ્રુઆરી	22. રાષ્ટ્રગીત, રાષ્ટ્રગાન અને ધ્વજગીત
માર્ચ	* નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર ● વાર્ષિક પરીક્ષાલક્ષી પુનરાવર્તન સ્વરૂપે તૈયારીઓ

ધોરણ-7

સામાજિક વિજ્ઞાન

માસ	અભ્યાસક્રમ	પ્રથમ સત્ર
જૂન	એકમ-1. રાજપૂત યુગ : નવા શાસકો અને રાજ્યો એકમ-2. દિલ્લી સલ્તનત	
જુલાઈ	એકમ-3. મુઘલ સામ્રાજ્ય એકમ-9. પૃથ્વીની આંતરિક રચના અને ભૂમિસ્વરૂપો એકમ-14. લોકશાહીમાં સમાનતા	
ઓગષ્ટ	એકમ-4. મધ્યુગિન સ્થાપત્યો, શહેરો, વેપારી અને કારીગરો એકમ-10. પર્યાવરણના ઘટકો અને આંતરસંબંધો	
સપ્ટેમ્બર/ઓક્ટોબર	એકમ-11. વાતાવરણની સજીવો પર અસર એકમ-15. રાજ્ય સરકાર * નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર-1 ● સત્રાંત પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે પ્રથમ સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	

માસ	અભ્યાસક્રમ	દ્વિતીય સત્ર
નવેમ્બર/ડિસેમ્બર	એકમ-5. વનવાસી, વિચરતી જાતિ અને સ્નાનિક સમુદાય એકમ-6. ભકિત યુગ : ધાર્મિક સમુદાયો અને વિચારકો એકમ-12. આપત્તિ અને વ્યવસ્થાપન	
જાન્યુઆરી	એકમ-7. પ્રાદેશિક સંસ્કૃતિનું ઘડતર એકમ-8. અઢારમી સદીના રાજકીય શાસકો એકમ-16. જાતિગત ભિન્નતા	
ફેબ્રુઆરી	એકમ-13. સંસાધનોનું જતન અને સંરક્ષણ એકમ-17. સંચાર માધ્યમ અને જાહેરાત	
માર્ચ	એકમ-18. બજાર * નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર-2 ● વાર્ષિક પરીક્ષામાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે દ્વિતીય સત્રના અભ્યાસક્રમનું પુનરાવર્તન	

નોંધ : અલંકાર નક્શાપૂર્તિ આધારિત નક્શા તૈયાર કરવા અને જ્ઞાનકસોટી લખવી.

❖ દરેક એકમ શીખવતી વખતે સત્રાંત (લેખિત) મૂલ્યાંકન માટે...

- પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાય આધારિત વિશેષ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાયપોથી આધારિત વિશેષ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- સ્ટડી મટીરિઅલનો ઉપયોગ કરી એકમની સમજ આપતી પ્રશ્નોત્તરી કરવી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું જવાબી માર્ગદર્શન આપવું.